

आकृतिबंध

♦ अक्षरांच्या क्रमामध्ये कोणते आकृतिबंध आहेत ते लक्षात घ्या.

A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
A	A	B	A	A	B	A	A	B	

♦ खालील आकृतिबंध पाहा. त्यांपैकी ABAB सारखा कोणता, AAB AAB सारखा कोणता व ABC ABC सारखा कोणता ते चौकटीत लिहा.

♦ खालील चौकटीत AAB AAB..... आकृतिबंधासारखा एक आकृतिबंध तुम्ही तयार करा.

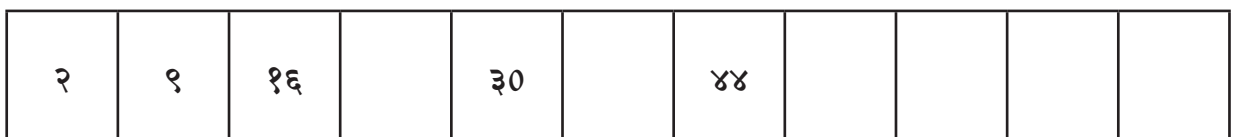
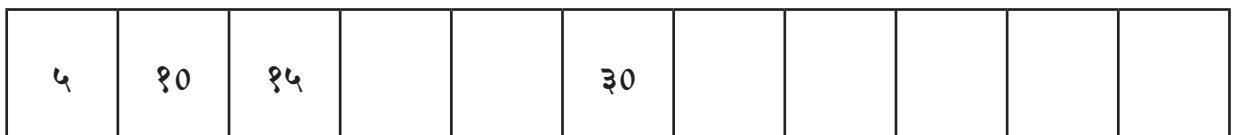
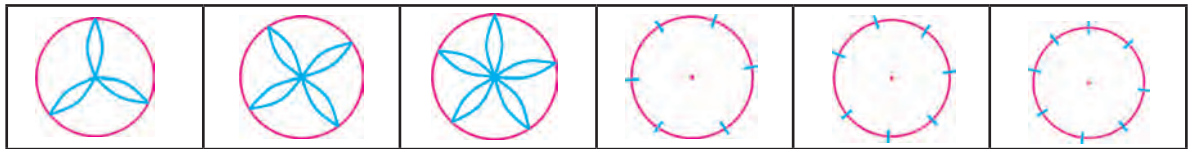
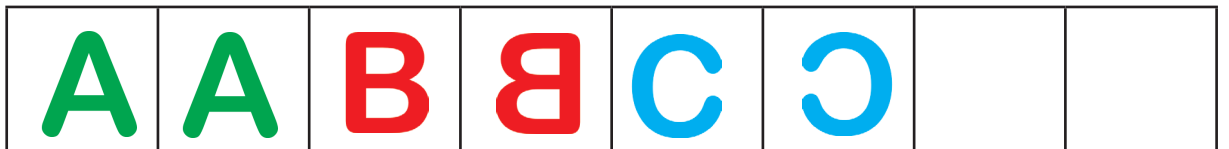
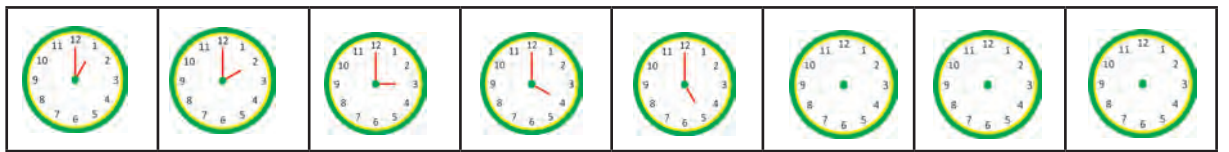
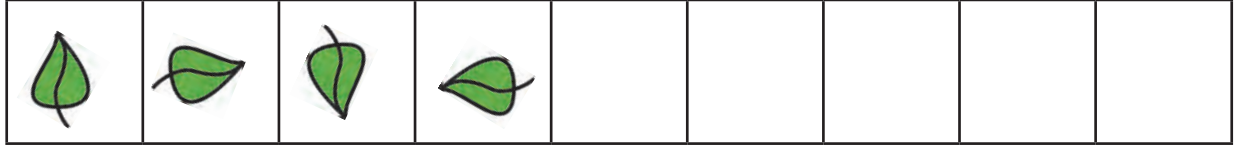
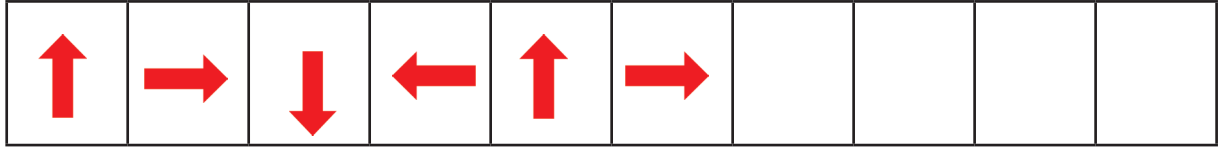
--	--	--	--	--	--	--	--	--

♦ खालील आकृतिबंधांमध्ये पुढे येणारी चित्रे काढा.

✍ शिक्षकांसाठी : विद्यार्थ्यांनी तयार केलेले आकृतिबंध जमा करून ते प्रदर्शित करा.

◆ आकृतिबंध लक्षात घेऊन चौकटी पूर्ण करा.

◆ एखादा आकृतिबंध स्वतः तयार करा.

♦ खालील आकृतिबंधांमध्ये प्रत्येक आकृतीला एक क्रमांक दिलेला आहे.

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९

वरील आकृतिबंधांमध्ये कितव्या क्रमांकांवरील आकृत्या 'त्रिकोण' आहेत आणि कितव्या क्रमांकांवरील आकृत्या 'वर्तुळ' आहेत?

तिसरी आकृती त्रिकोण आहे. सहावी आकृती आहे. आठवी आकृती असेल. अकरावी.... , पंधरावी.... , विसावी.... , पंचविसावी.... असेल.

♦ खालील कोष्टकातील आकृतिक्रमामध्ये पुढे येणारी आकृती काढा व गोट्यांची संख्या लिहा.

आकृतीचा क्रम	१	२	३	४	५	६
गोट्यांची मांडणी						
गोट्यांची संख्या	१	३				

तिसऱ्या आकृतीमध्ये गोट्या आहेत. चौथ्या आकृतीमध्ये गोट्या आहेत.

सातव्या आकृतीमध्ये किती गोट्या असतील, हे तुम्ही चित्र न काढता ओळखू शकता का? किती ते लिहा. आता चित्र काढून पाहा. तुमचे उत्तर तपासा. दहाव्या आकृतीमध्ये किती गोट्या असतील ?

टोनी : अरे बघा, मला या दिनदर्शिकेत काय सापडलं ! इथे तर वेगळाच आकृतिबंध आहे. जर आडव्या रांगेतल्या या तीन संख्यांची बेरीज केली, तर उत्तर येतं २७ आणि उभ्या रांगेतल्या तीन संख्यांची बेरीजही येते २७.

सोनू : आणि तिरक्या पट्टीवरच्या या तीन संख्यांची बेरीज सुद्धा येते २७ !

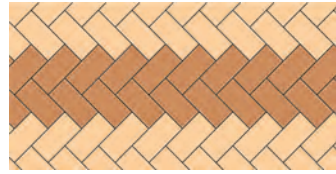
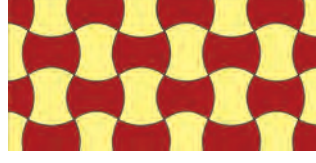
सलमा : डावीकडे चौकटीतल्या तीन ओळीतल्या ३ संख्या पाहा. त्यांतल्या मधल्या आडव्या, मधल्या उभ्या व तिरक्या रांगेतल्या संख्यांची बेरीजही समान आहे.

रवि	सोम	मंगळ	बुध	गुरू	शुक्र	शनि
			१	२	३	४
५	६	७	८	९	१०	११
१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५
२६	२७	२८	२९	३०	३१	

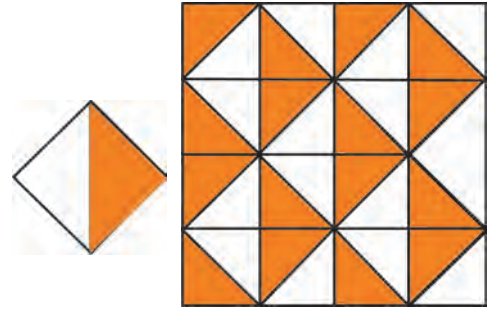
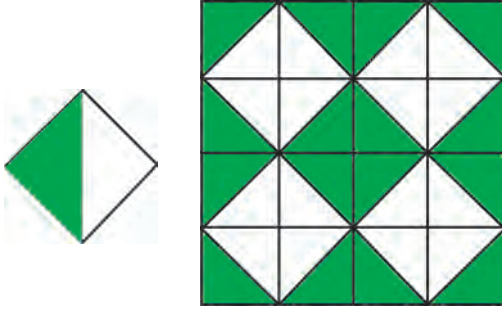
✍ शिक्षकांसाठी : दिनदर्शिकेतील एका पानावरील संख्यांमध्ये आणखी आकृतिबंध शोधण्यास प्रवृत्त करावे.

♦ खाली दाखवलेल्या फरश्यांच्या जुळणीतील आकृतिबंधांचे निरीक्षण करा.

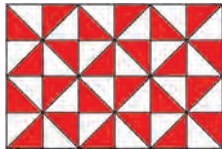
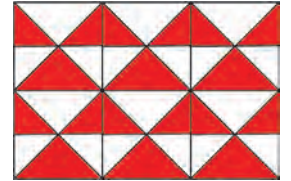
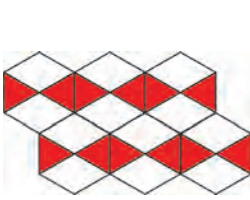
येथे फरश्यांची जुळणी विशिष्ट प्रकारे केली आहे. दोन फरश्यांमध्ये मोकळी जागा राहिलेली नाही किंवा जमिनीचा भाग उघडा राहिलेला नाही, हे लक्षात घ्या.

♦ एकाच प्रकारच्या फरश्यांचा उपयोग करून तयार झालेल्या आकृतिबंधांचे निरीक्षण करा. याच फरश्या वापरून आणखी आकृतिबंध करता येतो का ते पाहा.

♦ खालील चित्रातील आकृतिबंध पूर्ण करण्यासाठी कोणत्या फरशीचा उपयोग केला आहे, ते लक्षात घ्या व जोड्या लावा.

✍ शिक्षकांसाठी : परिसरातील फरश्यांच्या मांडणीमुळे तयार झालेल्या आकृतिबंधांचे निरीक्षण करण्यास सांगावे. त्यांच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करावी. एखाद्या शेताला भेट देऊन तेथील रोपांच्या लावणीमध्ये आकृतिबंध दिसतात का ते पाहण्यास सांगावे.